

Drempel hoofdgeul; advies ruimtelijke kwaliteit

Michaël van Buuren

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

1 Inleiding

Staatsbosbeheer heeft Alterra Wageningen UR, in de persoon van M. van Buuren, gevraagd te adviseren over de ruimtelijke kwaliteit van het project Millingerwaard. Het gaat daarbij om adviezen ten behoeve van de realisatie van specifieke onderdelen van het inrichtingsproject. Deze notitie betreft de nieuwe drempel tussen hoofdgeul en Kaliwaal (figuur 1). Over de drempel zijn eerder adviezen uitgebracht en gesprekken gevoerd met de opdrachtnemer.

Figuur 1. Locatie van de drempel.

Wageningen Environmental Research (Alterra)
Postbus 47
6700 AA Wageningen
Telefoon: 0317 - 48 07 00
Fax: 0317 - 41 90 00

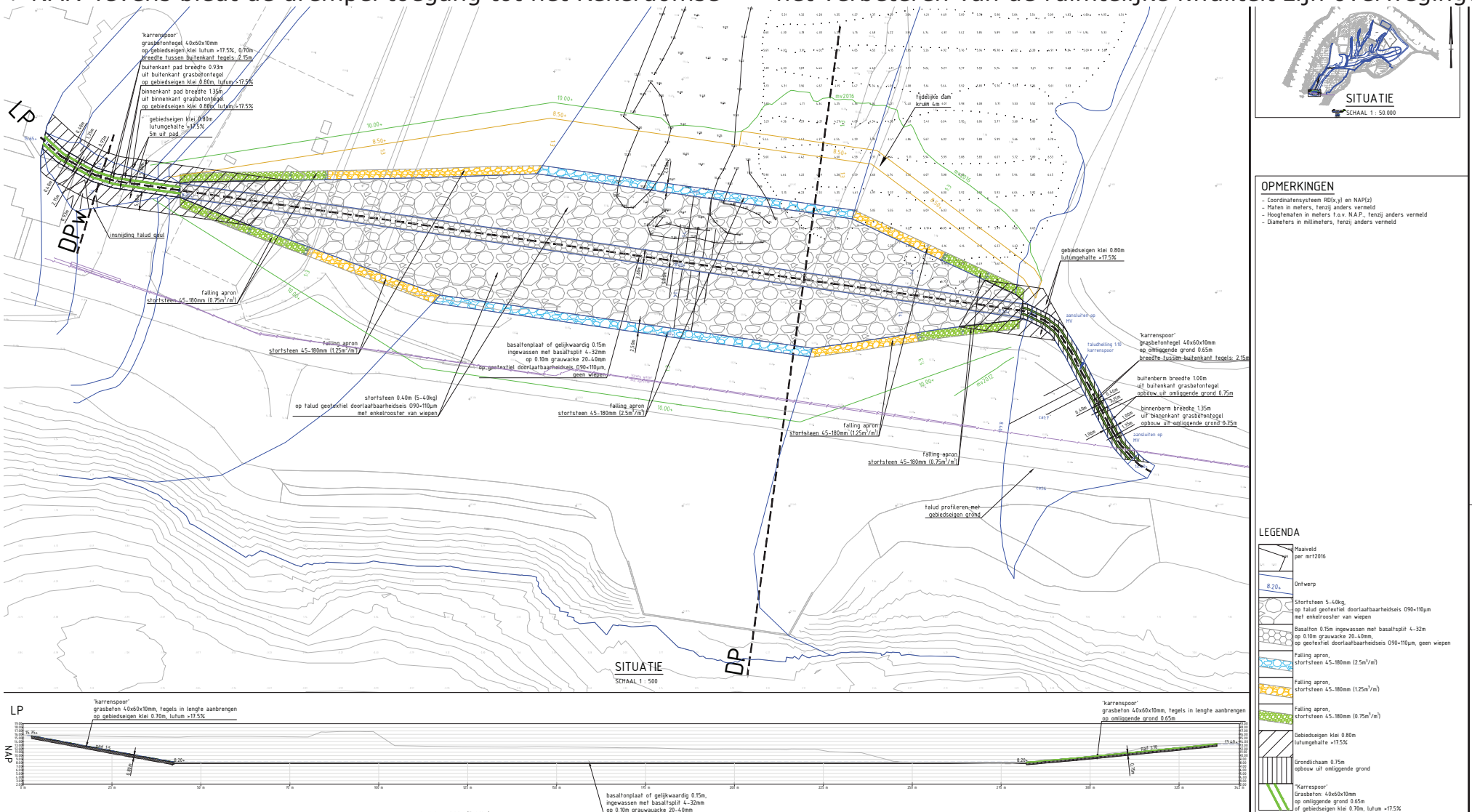
Michaël van Buuren
Spatial Knowledge Systems
06 - 10 40 62 17

2. Het Uitvoeringsontwerp voor de drempel

De drempel in de hoofdgeul wordt aangebracht om het (te veel en snel) droogvallen van de Millingerwaard bij lage rivierstanden te voorkomen. De kruin van de drempel ligt op 8.20 m + NAP. Tevens biedt de drempel toegang tot het Kekerdomse

Duin. In een aantal gesprekken en op basis van een eerder advies is het definitieve Uitvoeringsontwerp van figuur 2 uitgewerkt.

Vanuit de doelstelling van het Millingerwaard project voor het verbeteren van de ruimtelijke kwaliteit zijn overwegingen

Figuur 2. Het definitieve Uitvoeringsontwerp voor de drempel.

en uitgangspunten meegegeven over locatie, inpassing en detaillering (materialisatie) van de drempel.

Locatie

De vanuit het perspectief van ruimtelijke kwaliteit beste optie voor de locatie van de drempel - in de hartlijn van de bestaande weg en toegang naar terrein De Beyer - kon door strijdigheid met de contractvereisten niet worden gerealiseerd. Er is daarom gekozen voor een locatie verder in noordelijke richting.

Inpassing

Bij de eerdere advisering (advies en gesprekken) is gepleit voor een zo simpel mogelijke oplossing, aansluitend bij het bestaande te behouden (natuur)landschap aan de zuidzijde en het te ontwikkelen terrein van het Kekerdonse Duin aan

de noordzijde. Hierbij gaat het om een duidelijke, heldere (rechte) belijning van de drempel, het voorkomen van landhoofden ter hoogte van de geul, voorkomen van niet noodzakelijke verticale elementen als hekwerken en dergelijke, logische aansluitingen op de bestaande weg en het sparen van de begroeiing in - de oeverlijn van - de Kekerdonse Ward. De opmerkingen in dit verband zijn in het voorliggende Uitvoeringsontwerp opgenomen.

Detaillering

Voor de detaillering en materialisatie van de drempel is gepleit voor robuuste en duurzame oplossingen en daarbij maximaal gebruik te maken van natuurlijke, gebiedseigen materialen (grond, klei, begroeiing) met een uitstraling passend bij de rest van het (dynamische) natuurgebied De Millingerwaard. Daarbij is ook beoogd om te voorkomen dat

Figuur 3. Het terrein vanuit de Erlecomse Waard gezien.

Figuur 4. De huidige toegangsdam naar De Beyer.

de drempel - die met name in het deel van het jaar waarin de meeste bezoekers te verwachten zijn voor een belangrijk deel droog ligt - als een amorfe 'hoop stenen' afsteekt tegen de rest van het natuurlandschap.

Binnen de - stringente - technische randvoorwaarden is in het Uitvoeringsontwerp een bevredigend alternatief gevonden. De kruin met 'zetsteen' (in basalt) steekt duidelijk af tegen de met klei bedekte taluds van stortsteen, waarop begroeiing kan ontstaan (zie ook de vragen aan het einde van dit advies).

3. Conclusie, aanbevelingen en vervolgvragen

Bovenstaande (paragraaf 2) geeft aan dat het voorliggende definitieve Uitvoeringsontwerp - binnen de contractvoorwaarden en eerdere keuzen - een voldoende uitwerking geeft aan de projectdoelen voor ruimtelijke kwaliteit.

Daarnaast nog enige vragen en aanbevelingen voor de verdere realisatie:

- besteed aandacht aan het herstel van de bodem van ingereden of verdichte (tijdelijke) paden en terreinen, opdat natuurlijk herstel van de vegetatie snel kan optreden;
- is het mogelijk ook óp de drempel het patroon van het karrenspoor voort te zetten; bijvoorbeeld door de zetsteen alleen toe te passen voor de twee "sporen" en daaromheen te werken met een andere oplossing, zoals toegepast voor de taluds (stortsteen met klei)?;
- is het inderdaad mogelijk dat zich op de taluds van de drempel (stortsteen met klei) vegetatie ontwikkelt? Is dit getoetst vanuit vegetatiekundig oogpunt? Is dit hydraulisch en beheersmatig mogelijk? De in het UO opgenomen referentiesituatie langs de Maas bij Batenburg geeft een mooi beeld, maar zijn de omstandigheden vergelijkbaar?
- besteed aandacht aan de afwerking van de taluds ter hoogte van de bestaande toegangsdam naar het terrein van

de Beyer. Het is belangrijk dat hier snel (natuurlijke) oevers tot ontwikkeling komen die aansluiten bij de oevers van beide zijden van de hoofdgeul. Met name het ontwikkelen van een moerasbos-oever aan de zuidzijde via het stimuleren van natuurlijke bosopslag;

- voorkom het aanbrengen van allerlei (sub)constructies, verticale elementen (hekwerken, ge- en verbodsborden), enzovoorts;

- net als de rest van het gebied dient de drempel voor 'struinen' toegankelijk te zijn, voor zover de (water) omstandigheden dat toelaat. Hiervoor worden geen verdere voorzieningen en dergelijke aangebracht.

Het is belangrijk adequate tekeningen of ander beeldmateriaal (boven- en zijaanzichten, doorsneden, visualisaties) te (laten) maken van de te realiseren werken. Dit vergemakkelijkt de communicatie met betrokkenen binnen en buiten het project.